

SOLÓRZANO TELECHEA, Jesús Ángel; ARÍZAGA BOLUMBURU, Beatriz; BOCHACA, Michel (eds.). *Las sociedades portuarias de la Europa atlántica en la Edad Media*. Logroño: Instituto de Estudios Riojanos, 2016. Ciencias históricas, 35. 400 pàgs. [24 x 17].

Les societats portuàries de l'Europa Atlàntica a l'Edat Mitjana són l'objecte d'estudi d'aquest llibre col·lectiu, resultat dels *XII Encuentros Internacionales del Medievo de Nájera*, que van tenir lloc entre el 27 i el 29 de juliol del 2015. Aquestes societats, definides per les seves activitats marítimes, estableixen una relació amb el port que condiciona la seva estructura social i laboral donant lloc a una comunitat específica, la comunitat portuària. A la primer part del llibre trobem estudis centrats en analitzar les comunitats marítimes de mariners, pescadors i mercaders. En el cas de Michel BOCHACA i Pierre PRÉTOU analitzen el valor atorgat als "judicis del mar" com a codis de bona conducta professional dins del transport marítim als segles XIV i XV. David DITCHBURN, per la seva banda, estudia el port escocès d'Aberdeen i el comerç del salmó entre les darreries del segle XIII i mitjans del XVI. Roman CZAJA i Anna MARYNOWSKA posen de manifest com la definició d'estranger a un port medieval és un procés subjectiu i dinàmic a partir de les relacions establertes entre mercaders i capitans, autòctons i forans, a Gdansk (Danzig). Amparo RUBIO MARTÍNEZ pren el padró fiscal com a font documental per calcular la població de La Coruña a finals del segle XV i aproximar-se a la diversitat de grups socioeconòmics que formaven part d'aquesta població. Gonçalo MELO SILVA assenyala el paper de les confraries de mar al Algarve com a instrument de la Corona per assentar el seu poder a les viles marítimes. I, en darrer lloc, tanca aquest apartat Javier AÑIBARRO RODRÍGUEZ amb el seu treball sobre les relaciones entre el port de San Vicente de la Barquera i Irlanda.

A la segona part del llibre els protagonistes són els integrants de les comunitats portuàries: empresaris, venedors i estrangers. Ana María RIVERA descriu els mecanismes d'inserció dels biscaïns a l'àmbit del crèdit i les comissions al Flandes dels segles XV i XVI. Jan DUMOLYN i Ward LELOUP expliquen com Bruges va subordinar les viles portuàries del Canal de Zwin als seus interessos, dins d'una xarxa portuària que limitava les llibertats d'aquestes viles. Ana Luísa SÉRVULO MIRANDA estudia el cas de Lisboa sota el domini islàmic, on destaca l'augment del comerç amb el nord d'Àfrica i el Mediterrani a l'època dels regnes de taifes. Raúl GONZÁLEZ ARÉVALO presenta als genovesos com la comunitat mercantil italiana més exitosa a l'hora d'integrar-se a les societats portuàries del Regne de Sevilla a la Baixa Edat Mitjana. Juan Manuel BELLO LEÓN fixa la seva atenció als grups de població transeünt a la costa atlàntica d'Andalusia i les seves diferències amb aquells que són considerats veïns d'aquestes viles. Mário Paulo MARTINS VIANA segueix l'evolució en les capacitats de la bóta en el transport marítim de la Baixa Edat Mitjana. Enrique José RUIZ PILARES estudia les elits mercantils i artesanals a Jerez de la Frontera i el comerç del vi. Finalment, trobem el darrer capítol d'aquest bloc, que és el de Roberto J.

GONZÁLEZ ZALACAÍN sobre el conflicte i la violència a les societats portuàries de l'Andalusia atlàntica a finals de l'Edat Mitjana i els mecanismes de resolució de conflictes.

IHE
(Secretaria de la Revista)

Traducción de la reseña anterior:

Las sociedades portuarias de la Europa Atlántica en la Edad Media son el objeto de estudio de este libro colectivo, resultado de los XII Encuentros Internacionales del Medioevo de Nájera, que tuvieron lugar entre el 27 y el 29 de julio del 2015. Estas sociedades, definidas por sus actividades marítimas, establecen una relación con el puerto que condiciona su estructura social y laboral dando lugar a una comunidad específica, la comunidad portuaria. En la primera parte del libro encontramos estudios centrados en analizar las comunidades marítimas de marineros, pescadores y mercaderes. En el caso de Michel BOCHACA y Pierre PRÉTOU analizan el valor otorgado a los “juicios del mar” como códigos de buena conducta profesional dentro del transporte marítimo en los siglos XIV y XV. David DITCHBURN, por su parte, estudia el puerto escocés de Aberdeen y el comercio del salmón entre finales del siglo XIII y mediados del XVI. Roman CZAJA y Anna MARYNOWSKA ponen de manifiesto como la definición de extranjero en un puerto medieval es un proceso subjetivo y dinámico a partir de las relaciones establecidas entre mercaderes y capitanes, autóctonos y foráneos, en Gdansk (Danzig). Amparo RUBIO MARTÍNEZ toma el padrón fiscal como fuente documental para calcular la población de La Coruña a finales del siglo XV y aproximarse a la diversidad de grupos socioeconómicos que formaban parte de esta población. Gonçalo MELO SILVA señala el papel de las cofradías de mar en el Algarve como instrumento de la Corona para asentar su poder en las villas marítimas. Y, en último lugar, cierra este apartado Javier AÑIBARRO RODRÍGUEZ con su trabajo sobre las relaciones entre el puerto de San Vicente de la Barquera e Irlanda.

En la segunda parte del libro los protagonistas son los integrantes de las comunidades portuarias: empresarios, vendedores y extranjeros. Ana María RIVERA describe los mecanismos de inserción de los vizcaínos en el ámbito del crédito y las comisiones en el Flandes de los siglos XV y XVI. Jan DUMOLYN y Ward LELOUP explican cómo Brujas subordinó las villas portuarias del Canal de Zwin a sus intereses, dentro de una red portuaria que limitaba las libertades de estas villas. Ana Luísa SÉRVULO MIRANDA estudia el caso de Lisboa bajo el dominio islámico, donde destaca el aumento del comercio con el norte de África y el Mediterráneo en la época de los reinos de taifas. Raúl GONZÁLEZ ARÉVALO presenta a los genoveses como la comunidad mercantil italiana más exitosa a la hora de integrarse en las sociedades

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (setembre 2017)

portuarias del Reino de Sevilla en la Baja Edad Media. Juan Manuel BELLO LEÓN fija su atención en los grupos población transeúnte en la costa atlántica de Andalucía y sus diferencias con aquellos que son considerados vecinos de estas villas. Mário Paulo MARTINS VIANA sigue la evolución en las capacidades del tonel en el transporte marítimo de la Baja Edad Media. Enrique José RUIZ PILARES estudia las élites mercantiles y artesanales en Jerez de la Frontera y el comercio del vino. Finalmente, encontramos el último capítulo de este bloque, que es el de Roberto J. GONZÁLEZ ZALACAÍN sobre el conflicto y la violencia en las sociedades portuarias de la Andalucía atlántica a finales de la Edad Media y los mecanismos de resolución de conflictos.

IHE
(Secretaría de la Revista)